

MĚSÍČNÍK EU AKTUALIT

EU Office / Knowledge Centre | Březen 2022 | 222

Obejde se EU bez plynu z Ruska?

Energetika v ČR: (Ne)jistá budoucnost

Ekonomické dopady napadení Ukrajiny a sankcí proti Rusku

Obsah

Události v EU:	Obejde se EU bez plynu z Ruska?	strana 2
Drobnohled:	Energetika v ČR: (Ne)jistá budoucnost	strana 5
Hlavní téma:	Ekonomické dopady napadení Ukrajiny a sankcí proti Rusku	strana 6
EU dotace a financování:	Cirkulární ekonomika – velké téma nového programového období	strana 9

Březen 2022

Milí čtenáři,

témata koronavirová krize či zvyšování cen energií sice nezmizely, do popředí se však dostalo téma nové a to válka na Ukrajině. A i Měsíčník EU aktualit se tomuto tématu věnuje a to jak z pohledu ekonomického, tak i vlastně zaměřením našeho Měsíčníku – tj. dění v EU, neboť ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskij podal žádost o přijetí Ukrajiny do Evropské unie. Evropský parlament pak začátkem března usnesením vyzval orgány Evropské unie, aby pracovaly na přiznání statutu kandidátské země. Nicméně proces přijetí není nijak jednoduchý a už vůbec ne rychlý. Aktuální kandidátské státy jsou Albánie, Republika Severní Makedonie, Černá Hora, Srbsko a Turecko. Kandidátské státy o členství v EU však usilují již několik let. A vedle Ukrajiny o přijetí mezi státy EU nově žádá i Gruzie. Je tak možné, že se počet členských států bude opět měnit. Není to tak dlouho, co jsme i na stránkách Měsíčníku, řešili dopady vystoupení Spojeného království z EU. Počet členských států se tak po brexitu v roce 2020 snížil na aktuálních 27.

Z aktuálního vydání Měsíčníku EU aktualit vybíráme:

Události v EU:

- **Evropská komise zveřejnila již osmou zprávu o soudržnosti, ze které vyplývá se daří snižovat sociální rozdíly mezi regiony v Evropské unii.** Ze zprávy mimo jiné vyplývá, že ač zaměstnanost roste, regionální rozdíly stále zůstávají větší než před rokem hospodářskou krizí v roce 2008. V sociální oblasti se dosáhlo pokroku ve snižování počtu osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením. Velkým tématem bude do budoucna stárnutí populace a negativní dopady demografického vývoje.
- **Pokud jsem v úvodu zmiňoval témata, která rezonovala v posledním období v médiích, nemůžu opomenout ani problém s nedostatkem čipů, který poznamenal hned několik průmyslových odvětví a vynutil si i uzavírání fabrik především v automobilovém průmyslu, což mělo za následek snižování produkce automobilů.** Nedostatek polovodičů chce Evropská komise do budoucna zabránit a tak navrhla soubor opatření, jež by měl zajistit dostatek dodávek do EU. Jak toho chce dosáhnout a jaké státy dominují v dodávkách čipů si přečtete na straně 4.

Pod drobnohledem:

Kolega Radek Novák se tentokrát blíže podíval na některé poznatky týkající se energetického mixu v České republice. Jaké jsou nejdůležitější zdroje ve výrobě elektřiny a tepla v Česku a jak by se situace ve výrobě elektřiny a tepla měla v příštích letech až desetiletí měnit se dozvíte v rubrice Drobnohled.

Hlavní téma:

Hlavní téma našeho Měsíčníku, které rezonuje prakticky celosvětově, je napadení Ukrajiny. Podívali jsme se na možný scénář toho, jaké tento válečný konflikt může mít ekonomické dopady na českou ekonomiku, měnovou a fiskální politiku či trh práce. Mnohem více a podrobněji přináší strany 6 až 8.

Vážení čtenáři, v dnešní době si nelze snad víc přát, než zastavení bojů.

Příjemné čtení,

Tomáš Kozelský

@Research_sporka

EKONOMICKÉ A STRATEGICKÉ ANALÝZY

David Navrátil

hlavní ekonom České spořitelny
+420 956 765 439, dnavratil@csas.cz

EU a sektorové analýzy:

Tomáš Kozelský

+420 956 718 013, tkozelsky@csas.cz

Tereza Hrtúsová

+420 956 718 012, thrtusova@csas.cz

Radek Novák

+420 956 718 015, radeknovak@csas.cz

Poradenství a strukturální analýzy:

Petr Zahradník

+420 956 765 213, pzahradnik@csas.cz

Česká spořitelna, a.s.

Budějovická 1518/13b

140 00 Praha 4

<http://www.csas.cz/research>

Sledujte nás na Twitteru:

@Research_sporka

Obsahovými partnery Měsíčníku EU aktualit jsou

Zastoupení Evropské komise v ČR a portál EurActiv.cz

EURACTIV.cz

Události v EU

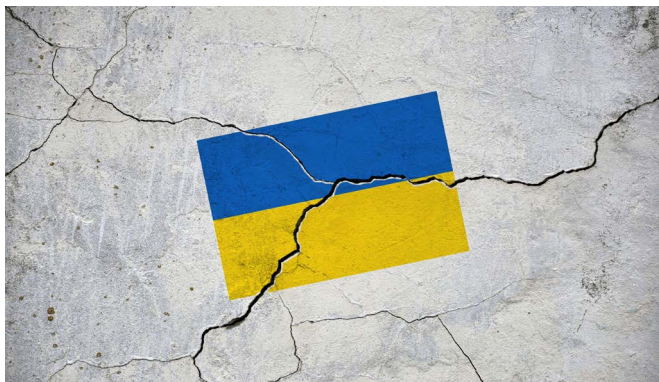

Členy EU se po Ukrajině chtějí stát také Gruzie a Moldávie. - Obejde se EU bez plynu z Ruska? - Zpráva o soudržnosti: Rozdíly mezi regiony v EU se zmenšují. - EU chce navýšit výrobu čipů na svém území: 20 % z aktuálních 9 % do roku 2030. - Vláda navýšila rozpočet pro předsednictví ČR v Radě EU o 400 milionů korun.

VÁLKA NA UKRAJINĚ

Členy EU se po Ukrajině chtějí stát také Gruzie a Moldávie

Gruzie oficiálně předložila žádost o vstup do Evropské unie, oznámil premiér země Irakli Garibašvili. Moldavská prezidentka Maia Sanduová rovněž podepsala oficiální žádost o členství své země v EU. Po přijetí do EU volá také Ukrajina, která čelí ruské invazi.

Gruzie, Moldávie ani Ukrajina zatím nepatří mezi kandidátské země. Evropský parlament ale vyzval unijní orgány, aby pracovaly na přiznání tohoto postavení pro Ukrajinu a aby ji začlenily do jednotného unijního trhu.

S Gruzíí EU rozvíjí vztahy na základě takzvané dohody o přidružení, díky níž se například snížila cla pro podniky vyvážející do této zakavkazské země.

Nově přihlášené země však nemají příliš velké naděje, že se do unijního klubu v blízké době dostanou. S ohledem na stávající situaci by bylo jejich přijetí nestandardní. Proces přijetí nového člena do EU je dlouhý a musí dojít k jednomyslnému souhlasu všech členských zemí.

Mezi kandidátské země pro vstup do EU aktuálně patří Albánie, Republika Severní Makedonie, Černá Hora, Srbsko a Turecko.

<https://euractiv.cz/section/rozsireni-eu/news/vlna-novych-prihlasek-po-ukrajine-chce-do-eu-i-gruzie-a-moldavie/>

<https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/eastern-partnership/ukraine/>

Obejde se EU bez plynu z Ruska?

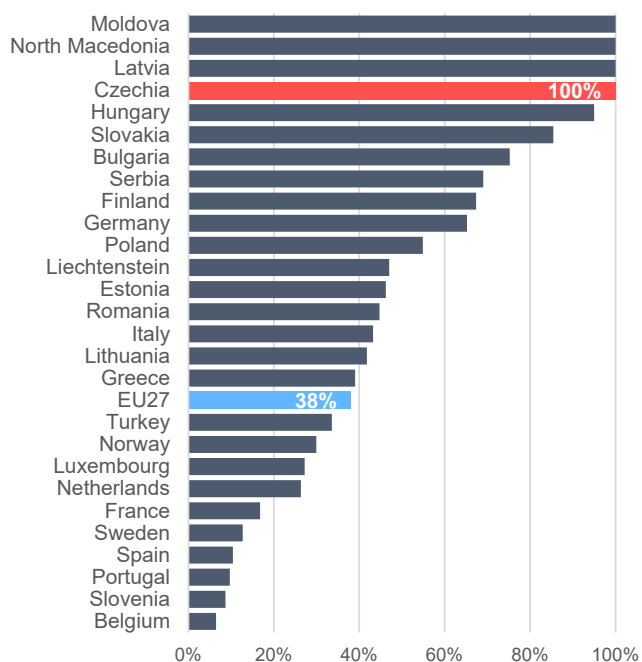
Evropská unie je schopna do jednoho roku snížit dovoz zemního plynu z Ruska o více než dvě třetiny, a to prostřednictvím opatření, která by byla v souladu se Zelenou dohodou pro Evropu (Green Deal). Uvedla to Mezinárodní agentura pro energii (IEA). Ve své zprávě představila desetibodový plán k omezení závislosti EU na ruském plynu.

Plán zahrnuje například nahrazování ruského plynu dodávkami z alternativních zdrojů, snižování spotřeby plynu, urychlení projektů pro výrobu solární a větrné energie či maximalizaci výroby elektřiny z bioenergie a jádra.

IEA rovněž upozornila, že EU by mohla snižování závislosti na ruském plynu urychlit opatřeními, která by nebyla v souladu se Zelenou dohodou pro Evropu a zahrnovala větší využívání uhlí a ropy. V případě využití těchto opatření, která IEA do plánu nezahrnula, by dovoz plynu z Ruska mohl klesnout o více než polovinu.

V loňském roce EU z Ruska dovezla 155 miliard krychlových metrů zemního plynu. **Ruský plyn se tak podílel zhruba 45 % na celkovém dovozu plynu do EU a zhruba 40 % na celkové spotřebě plynu v EU.**

Podíl dovozu zemního plynu z Ruska do zemí Evropy (% z celkového importu plynu, 2020)

Zdroj: Eurostat

Na nutnost diverzifikovat dodávky plynu měl upozornit také materiál Evropské komise, zaměřený na mírnění dopadů vysokých cen energií v Evropě a tomu, jak jim v budoucnu předejít. Zveřejněn měl být původně 2. března. Evropská komise jej však vzhledem k ruské invazi na Ukrajinu musela odložit a přepracovat. Jeho publikování se očekává v týdnu od 7. března a měl by se zaměřovat právě na snižování energetické závislosti Evropy na Rusku.

<https://euractiv.cz/section/evropska-unie-a-svet/news/zvladne-eu-omezeni-plynu-z-ruska-mela-by-i-v-souladu-s-green-dealem/>

<https://www.iea.org/reports/a-10-point-plan-to-reduce-the-european-unions-reliance-on-russian-natural-gas>

KOHEZNÍ POLITIKA

Zpráva o soudržnosti: Rozdíly mezi regiony v EU se zmenšují

Z osmé zprávy o soudržnosti, kterou zveřejnila Komise, vyplývá, že politika soudržnosti pomohla zmenšit územní a sociální rozdíly mezi regiony v EU. **Očekává se, že díky financování soudržnosti se HDP na obyvatele v méně rozvinutých regionech zvýší do roku 2023 až o 5 %.** Tyto investice také pomohly o 3,5 % snížit rozdíl v HDP na obyvatele mezi 10 % nejméně rozvinutými regiony a 10 % nejrozvinutějšími regiony.

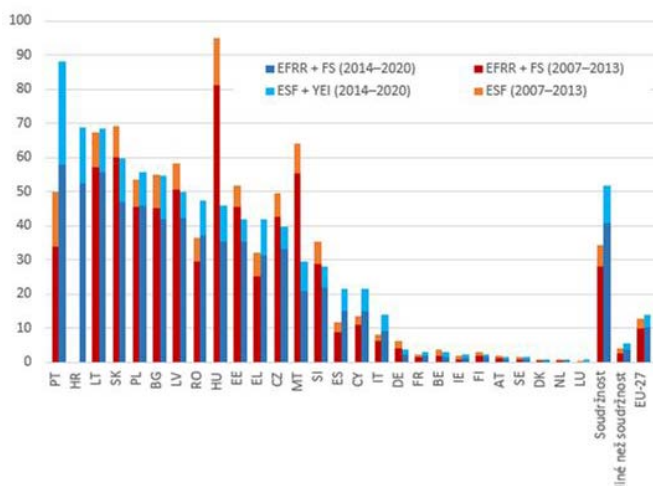
Zpráva rovněž ukazuje, že během hospodářského zpomalení a nejhorší zdravotní krize posledních let poskytla politika soudržnosti díky své flexibilitě velmi potřebnou a rychlou podporu členským státům i regionálním a místním orgánům.

Z nových programů politiky soudržnosti na období 2021–2027 budou i nadále financovány investice do regionů a obyvatel, a to v úzké koordinaci s finančními kapacitami balíčku NextGenerationEU.

Další hlavní zjištění

- Politika soudržnosti se stala významnějším zdrojem investic. Financování soudržnosti vzrostlo od programového období 2007–2013 do programového období 2014–2020 z ekvivalentu 34 % celkových veřejných investic na 52 %.

Prostředky přidělené v rámci politiky soudržnosti ve vztahu k veřejným investicím, 2007–2013 a 2014–2020

Zdroj: Evropská komise

- Od roku 2001 dohánějí méně rozvinuté regiony ve východní Evropě zbytek EU. Mnohé regiony se středními příjmy a méně rozvinuté regiony, zejména v jižní a jihozápadní EU, však zároveň trpí hospodářskou stagnací nebo úpadkem.
- Sbližování mezi členskými státy se zrychlilo, ale vnitřní regionální rozdíly v rychle rostoucích členských státech se zvyšují.

- Zaměstnanost roste, regionální rozdíly však zůstávají větší než před rokem 2008.
- Počet osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením klesl mezi lety 2012 a 2019 o 17 milionů.
- Regionální rozdíly v oblasti inovací se v Evropě zvětšují v důsledku malého objemu investic do výzkumu a vývoje a nedostatků v inovačních ekosystémech nejméně rozvinutých regionů.
- Populace EU stárne a v nadcházejících letech začne klesat. V roce 2020 žilo v regionech se snižujícím se počtem obyvatel 34 % Evropanů. Předpokládá se, že v roce 2040 tento podíl dosáhne 51 %.

Osmá zpráva o soudržnosti bude podkladem pro diskuse na nadcházejícím fóru o soudržnosti (17. až 18. března), na němž se sejdou zástupci institucí EU, vnitrostátních, regionálních a místních úřadů ze všech členských států, sociálních a ekonomických partnerů, nevládních organizací a akademické obce. Na fóru se bude diskutovat o tom, jak může politika soudržnosti zajistit, aby žádný region nezůstal opomenut při probíhajících strukturálních změnách a všechny regiony mohly těžit z přínosů ekologické a digitální transformace.

https://czechia.representation.ec.europa.eu/rozdiily-mezii-regiony-v-unii-se-diky-podpore-z-eu-zmensuji-jak-ukazuje-nova-zprava-o-soudrznosti-2022-02-09_cs

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52022DC0034&qid=1644393023846&from=EN>

PRŮMYSL A TECHNOLOGIE

EU chce navýšit výrobu čipů na svém území: 20 % z aktuálních 9 % do roku 2030

Komise navrhla 8. února komplexní soubor opatření, jejichž účelem je zajistit odolnost dodávek do EU, nezávislost Unie na poli technologií a aplikací a její vedoucí postavení v této oblasti. Evropský akt o čipech posílí konkurenceschopnost a odolnost Evropy a pomůže dosáhnout digitální a zelené transformace.

Nedostatek polovodičů, který byl v nedávné době citelný na globální úrovni, si vynutil uzavírání továren v celé řadě odvětví od automobilového průmyslu až po sektor zdravotnických prostředků. **Například v automobilovém průmyslu výroba v některých členských státech v roce 2021 poklesla o jednu třetinu.** Tato situace jasně odhalila extrémní globální závislost hodnotového řetězce polovodičů na velmi omezeném počtu akterů ve složitém geopolitickém kontextu. Ilustrovala však také, jaký význam polovodiče mají pro celý evropský průmysl a společnost.

Evropský akt o čipech bude stavět na silných stránkách Evropy – předních světových výzkumných a technologických organizacích a sítích, jakož i na řadě výrobců průkopnických zařízení –, a bude řešit přetrvávající nedostatky.

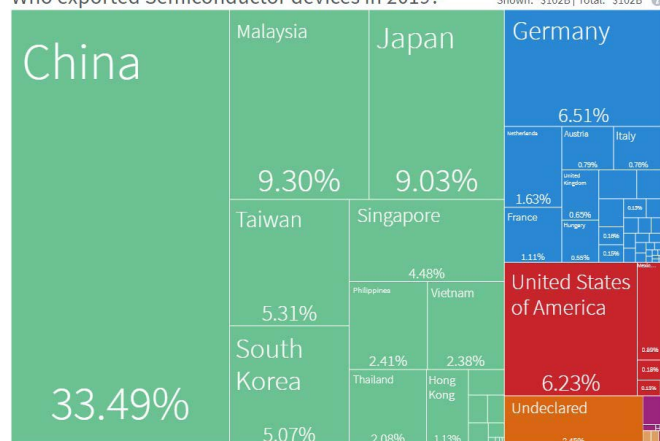

Přispěje ke vzniku prosperujícího odvětví polovodičů zahrnujícího výzkum, výrobu i odolný dodavatelský řetězec. **Společně s členskými státy a našimi mezinárodními partnery zmobilizuje veřejné a soukromé investice ve výši více než 43 miliard eur** a stanoví opatření pro prevenci a předvídání potenciálních budoucích narušení dodavatelských řetězců, jakož i přípravu a rychlou reakci na ně. **Umožní EU dosáhnout svého cíle, totiž do roku 2030 zdvojnásobit svůj stávající podíl na trhu na 20 %.**

Největší exportéři čipů na světě (2019, %)

Who exported Semiconductor devices in 2019?

Shown: \$102B | Total: \$102B

Zdroj: Atlas of Economic complexity, HS 8541

Díky evropskému aktu o čipech bude EU mít k dispozici nezbytné nástroje, dovednosti a technologické schopnosti, aby v této oblasti zaujala vedoucí postavení, a to nad rámec výzkumu a technologií, tedy i v oblasti navrhování, výroby a balení pokročilých čipů: tím si zajistí dodávky polovodičů a sníží svou závislost. **Hlavními složkami jsou:**

- **Iniciativa Čipy pro Evropu** – sdruží zdroje Unie, členských států a třetích zemí přidružených ke stávajícím programům Unie, jakož i soukromého sektoru, prostřednictvím posíleného společného podniku pro čipy. Ten je výsledkem strategické změny zaměřené stávajícího společného podniku pro klíčové digitální technologie. V jejím rámci bude uvolněno 11 miliard eur na posílení stávajícího výzkumu, vývoje a inovací, na zajištění zavádění pokročilých polovodičových nástrojů, pilotních výrobních linek na výrobu prototypů a zkušební a experimentální činnost zaměřenou na nová zařízení nabízející inovativní využití v reálném životě, na odbornou přípravu zaměstnanců a na rozvoj důkladného pochopení polovodičového ekosystému a hodnotového řetězce.
- **Nový rámec pro bezpečnost dodávek** – přiláká investice a zvýší výrobní kapacity, což je nezbytné, aby se dařilo rozvoji inovací pokročilých výrobních technologií a inovativních a energeticky účinných čipů. Začínajícím podnikům navíc Fond pro čipy usnadní přístup k finančním prostředkům, a pomůže jim tak dovést inovace do úspěšného konce

a přilákat investory. V rámci InvestEU bude fond rovněž zahrnovat specializovaný nástroj pro kapitálové investice do polovodičů na podporu rychle se rozvíjejících podniků a malých a středních podniků s cílem usnadnit jejich expanzi na trhu.

- **Mechanismus koordinace mezi členskými státy a Komisí** – zajistí sledování nabídky polovodičů, odhad poptávky a předvídání nedostatku. Bude monitorovat hodnotový řetězec polovodičů shromažďováním klíčových informací od společností s cílem zmapovat primární nedostatky a překážky. Vypracuje společné posouzení krize a v rámci nového souboru nástrojů pro mimořádné situace bude koordinovat opatření, která je třeba přijmout. Díky plnému využití vnitrostátních nástrojů a nástrojů EU bude schopen rovněž rychlé a společné reakce.

Komise rovněž navrhuje doprovodné doporučení pro členské státy. Jedná se o nástroj s okamžitým účinkem, který umožňuje, aby koordinací mechanismus mezi členskými státy a Komisí začal bezprostředně fungovat. Díky němu mohou okamžitě začít probíhat jednání o včasných a přiměřených opatřeních reakce na krizi.

https://czechia.representation.ec.europa.eu/digitalni-nezavislost-komise-navrhuje-akt-o-cipech-ktery-ma-resit-nedostatek-polovodicu-posilit-2022-02-08_cs

<https://euractiv.cz/section/prumysl-a-inovace/news/unie-chce-presunout-vyrobu-cipu-na-stary-kontinent-uvolni-na-to-11-miliard-eur/>

PŘEDSEDNICTVÍ ČR V RADĚ EU

Vláda navýšila rozpočet pro předsednictví ČR v Radě EU o 400 milionů korun

Původně rozpočet pro letošní rok počítal s 1,3 miliardy korun. ČR bude EU předsedat v druhé polovině roku. Minulý kabinet v srpnu navýšil celkový rozpočet předsednictví o 200 milionů na 1,4 miliardy korun. Opoziční politici, ekonomové a další osobnosti v létě kritizovali tehdejší rozpočet, ale i malou pozornost, kterou předsednictví podle nich vláda věnovala. V letech 2007 až 2009 bylo na přípravu a dosud poslední české předsednictví vyčleněno 3,75 miliardy korun. **Aktuálně jsou celkové výdaje na předsednictví předpokládány ve výši 2,25 miliardy korun.**

Jednotlivá ministerstva dělají revizi připravenosti. „Na vládě máme jasnou dohodu, že pokud budou potřeba další peníze, tak třeba na to může sloužit vládní rozpočtová rezerva,“ uvedl ministr financí Zbyněk Stanjura.

<https://euractiv.cz/section/ceske-predsednictvi-eu-2022/news/ceske-predsednictvi-bude-bohatsi-o-400-milionu-koron-rozpocet-muze-jeste-doplnit-rozpocetova-rezerva/>

<https://www.vlada.cz/cz/evropske-zalezitosti/predsednictvi-cr-v-rade-eu/predsednictvi-eu-22508/>

Jaké jsou nejdůležitější zdroje ve výrobě elektřiny a tepla v Česku a jak by se situace ve výrobě elektřiny a tepla měla v příštích letech až desetiletí měnit? Kolega Radek Novák se tentokrát blíže podíval na aktuální stav energetiky v ČR a výhled jejího budoucího vývoje do roku 2030. Ten je však aktuálně zahalen nejistotou.

ENERGETIKA V ČR: (NE)JISTÁ BUDOUCNOST

Aktuální stav

Největší podíl na výrobě elektřiny a tepla v ČR mají stále uhelné elektrárny a teplárny.

Výroba v jaderných elektrárnách je v posledních letech stabilní, obnovitelné zdroje se zatím rozvíjejí pomalu.

Saldo vývozu činí stále 10-15 % roční výroby elektřiny, to se však vlivem odstavování uhelných elektráren změní už v roce 2025.

Outlook

Roční spotřeba elektřiny se podle provozovatele elektrické soustavy ČEPS do roku 2030 zvýší o 10-20 %.

ČR se z čistého vývozce elektřiny stane už v roce 2025 čistým dovozcem.

Situace ve výrobě elektřiny a tepla se pak v příštím desetiletí výrazně promění:

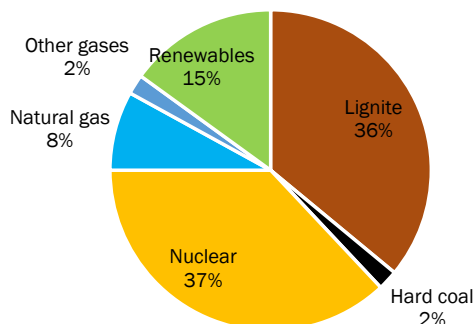
- Už do roku 2025 má být odstavena polovina instalovaného výkonu v uhlí (5 tis. MW). Od uhlí by pak měla ČR odejít nejpozději do roku 2038 (vlivem tržních podmínek ale pravděpodobně dříve);

- Očekává se výrazný rozvoj obnovitelných zdrojů – především solárních (instalovaný výkon by měl vzrůst proti dnešku pětikrát), v menším měřítku i větru a biomasy;
- Na zelenou transformaci energetiky půjdou štedré investiční dotace z Modernizačního fondu, Národního plánu obnovy, strukturálních fondů (kumulované investice ve výši EUR 10 bn do roku 2030);
- Na zemní plyn chtěly přecházet především teplárny, ovšem vzhledem k aktuálně vysoké ceně plynu, přísným podmínkám Taxonomie EU a rusko-ukrajinskému konfliktu je tento výhled méně jistý;
- Vláda ještě letos vyhlásí tendr na výstavbu nového bloku JE Dukovany (instalovaný výkon 1 140 MW). Uveden do provozu by měl být oficiálně v roce 2036.

Vlivem rozvoje obnovitelných zdrojů a větší míry využívání plynu budou nutné investice do sítí (řízení spotřeby a výroby elektřiny, energy storage, plynové přípojky, úprava sítí pro využívání vodíku). V plynárenství vláda plánuje podporu výroby biometanu, vodík se bude do ČR spíše dovážet.

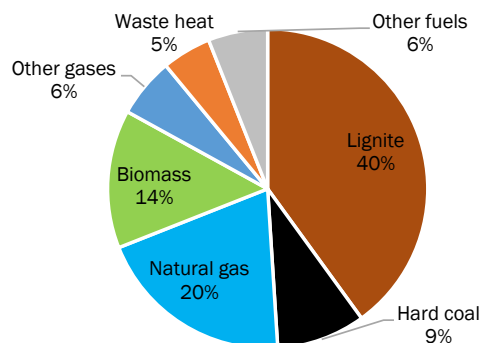
Radek Novák

Share of fuels in electricity production in Czechia (2020, brutto)

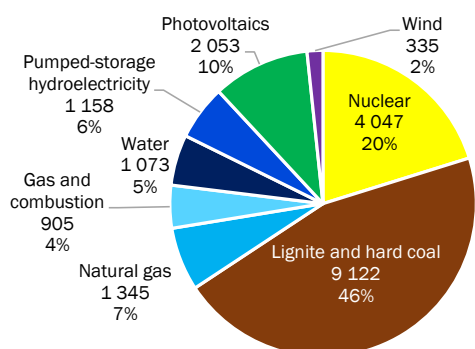

Zdroj: ERÚ

Share of fuels in heat production in Czechia (2020, brutto)

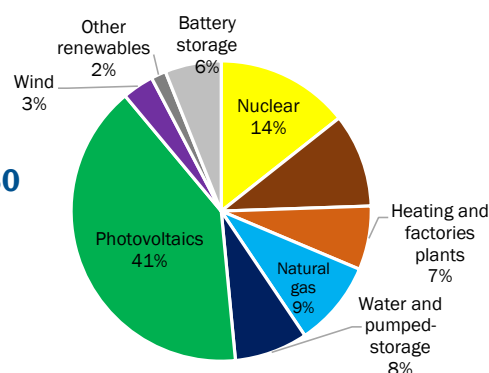

Installed capacity in the electrical system of Czechia (MW, netto)

2020

2030

Zdroj: ČEPS – MAF 2021, progresivní scénář, ERÚ

Téma

Rozsah a dopad ruské agrese a následných sankcí na ekonomiku jsou nyní nejisté. Jasným rizikem je snížení růstu až stagnace české ekonomiky. V případě další eskalace dokonce pokles ekonomiky. A to navzdory tomu, že podíl přímého českého zahraničního obchodu s Ruskem je nízký.

EKONOMICKÉ DOPADY NAPADENÍ UKRAJINY A SANKCÍ PROTI RUSKU

Shrnutí

- Podíl přímého českého zahraničního obchodu s Ruskem tvoří 2 % z celkových českých vývozu a 3 % z celkových českých dovozů. To představuje 1,6 % HDP v případě vývozu a 2,4 % v případě dovozu.
- Hlavní zdroj snížení růstu ekonomiky je energetická krize = další růst cen plynu, elektřiny a ropy. Případně nárůst cen spojený s nedostatkem a nutností vypínat energeticky náročné provozy. Zvýšení cen plynu a elektřiny už před napadením Ukrajiny zvýšily náklady za energie o cca 4 % HDP.
- Odhady ukazují, že česká ekonomika je výrazně více exponovaná na případný výpadek dodávek plynu. Důvodem je vysoká energetická náročnost ekonomiky díky vysokému podílu průmyslu na HDP, který přesahuje 30 %. Zatímco v EMU propad dodávek plynu o 10 % sníží HDP o cca 0,7 %, tak v případě české ekonomiky je to dvojnásobek, cca 1,5 % HDP.
- Ve 2021 podíl ruského plynu na Evropských dodávkách činil cca 42 %. Výpadek by znamenal pokles české ekonomiky o cca 6 %.
- Koruna může oslabit do pásma 25-25,5, v případě větších ekonomických dopadů nad 26 CZK/EUR. To spolu s vyššími cenami komodit může zvýšit průměrnou inflaci pro letošní rok nad 10 %.
- ČNB zatím počítá ekonomické dopady přes zahraniční obchod s Ruskem a Ukrajinou a zanedbává dopady přes nárůst cen energií a dalších komodit, které budou negativně působit na ekonomickou aktivitu. Pokud ČNB přehodnotí svou měnovou politiku a bude se snažit mírnit dopady na ekonomiku, tak může přistoupit k rychlejšímu snížení sazeb, než nyní předpokládá ve své prognóze.
- Odstřžení Ruska ze systému SWIFTu by ruskou ekonomiku zasáhlo citelně, odvetou by bylo pravděpodobně omezení dodávek komodit do EU. Evropa může částečně omezit výpadek ruského plynu zvýšením dovozů LNG, navýšením produkce elektřiny z uhlíkových elektráren, čerpáním zásob plynu, přehodnocením uzavírání německých jaderných elektráren. Část opatření by musela být směřována i do snížení poptávky.

Zahraniční obchod s Ruskem

Podíl Ruska na českém zahraničním obchodu je nízký. Podíl vývozu do Ruska na celkových vývozech je cca 2 % a v případě dovozů 3 %.

Přímé vývozy do Ruska představují 1,6 % HDP a dovozy 2,4 % HDP. V případě Ukrajiny vývozy představují cca 0,6% HDP a dovozy 0,7%.

2021	Vývozy do Ruska			Dovozy z Ruska		
	mld. CZK	% z celk.	% HDP	mld. CZK	% z celk.	% HDP
Potraviny a živá zvířata	2	1,4%	0,0%	1	0,5%	0,0%
Nápoje a tabák	1	2,8%	0,0%	0	0,3%	0,0%
Suroviny bez paliv	1	0,4%	0,0%	5	5,3%	0,1%
Minerální paliva apod.	0	0,1%	0,0%	100	37,9%	1,8%
Oleje a vosky	0	0,0%	0,0%	0	0,8%	0,0%
Chemikálie apod.	8	2,1%	0,1%	8	1,4%	0,1%
Tržní výrobky	11	1,5%	0,2%	17	2,3%	0,3%
Stroje a dopravní prostředky	61	2,2%	1,1%	5	0,2%	0,1%
Průmyslové spotřební zboží	10	1,7%	0,2%	1	0,2%	0,0%
Ostatní	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%
Celkem	94	1,9%	1,6%	137	3,0%	2,4%

2021	Vývozy na Ukrajinu			Dovozy z Ukrajiny		
	mld. CZK	% z celk.	% HDP	mld. CZK	% z celk.	% HDP
Potraviny a živá zvířata	1	0,7%	0,0%	2	0,9%	0,0%
Nápoje a tabák	0	0,5%	0,0%	0	0,3%	0,0%
Suroviny bez paliv	0	0,1%	0,0%	21	20,0%	0,4%
Minerální paliva apod.	0	0,2%	0,0%	1	0,3%	0,0%
Oleje a vosky	0	0,1%	0,0%	0	2,4%	0,0%
Chemikálie apod.	4	1,2%	0,1%	3	0,6%	0,1%
Tržní výrobky	4	0,5%	0,1%	5	0,7%	0,1%
Stroje a dopravní prostředky	22	0,8%	0,4%	7	0,3%	0,1%
Průmyslové spotřební zboží	3	0,5%	0,1%	1	0,3%	0,0%
Ostatní	0	0,0%	0,0%	0	0,0%	0,0%
Celkem	35	0,7%	0,6%	40	0,9%	0,7%

V případě vývozu jde přímo do Ruska cca 2,5 % všech vyvezených aut a autodílů. Vedle toho například Škoda vyrábí auta přímo v Rusku, v Kaluze a Nižním Novgorodu.

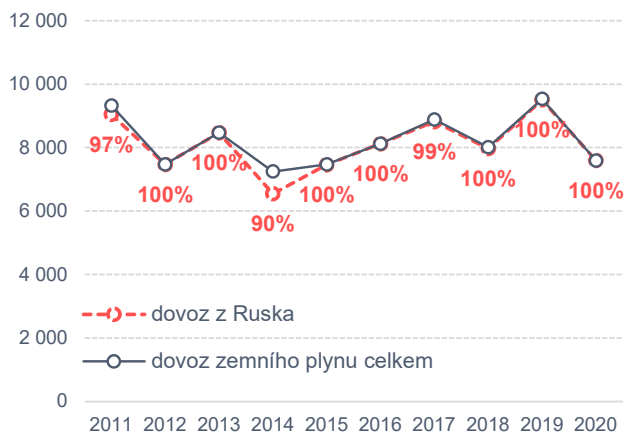
Ačkoliv podíl na celkových dovozech není vysoký, ale je vysoce koncentrovaný: v případě zemního plynu jsme v roce 2020 dováželi 100 % z Ruska (přímé a nepřímé dovozy). V případě ropy a ropných produktů 29 %.

Vedle cen energií ovlivní tuzemské firmy rovněž rostoucí ceny průmyslových a drahých kovů, které využívají při výrobě svých produktů. Z průmyslových kovů se jedná zejména o hliník, nikl či kobalt.

Import zemního plynu do ČR: země původu Rusko (mil. m³, popisek označuje podíl Ruska na dovozu)

Zdroj: Eurostat

Dopad vysokých cen energií na českou ekonomiku

Na začátku roku jsme ukazovali dopad vysokých cen energií na českou ekonomiku. Co by se stalo, kdyby ceny plynu byly trojnásobné oproti jaru 2021 a elektřiny dvojnásobné? Celkové zvýšené náklady pro českou ekonomiku o cca 270 mld. CZK = 4 % HDP. Fixní kontrakty mohou zátěž rozložit v čase, ale vysoké procento ukončených fixních kontraktů natlačí náklady do letošního roku. A sankce a protisankce mohou ceny ještě dále zvyšovat.

Odvětví s nejvyšším podílem na spotřebě plynu a elektřiny jsou vedle samotné výroby energie chemici, stavební materiály a sklo (výroba nekovových minerálních výrobků), huťáři a auto průmysl.

Makro prognóza

Ještě nedávno se počítalo s růstem HDP pro letošní rok kolem 3 % (základní scénář naší prognózy předpokládá růst pro letošní rok o 3,2 %). Aktuálně se velmi významně zvyšuje riziko směrem k nižšímu růstu HDP, když v tuto chvíli je nejistota značná. Ačkoliv může dojít k negativním dopadům na český vývoz do Ruska, daleko významnější mohou být druhotné dopady vysokých cen energií na spotřebu domácností a investice firem. A značný také může být dopad přes vývozy mezispotřeby do Německa, který by bylo také značně ovlivněno výpadky dodávek plynu. V případě dalšího zvýšení cen energií byl růst výrazně zpomalil. Nicméně pokud by došlo k přerušení dodávek ruského plynu, který by byl jen z malé části kompenzován jinými zdroji, a tato situace by se nezlepšila ani ve druhé polovině roku, česká ekonomika by spadla přinejlepším do stagnace (období velmi nízkého růstu HDP a vysoké inflace). V krajním případě se nedá vyloučit ani možnost recese, pokud by na výrazný nárůst cen energií

domácnosti zareagovaly ještě významnějším omezením spotřeby a firmy by snížily investice.

Aktuální vývoj bude působit ve směru vyšší inflace. Její průměrná hodnota pro letošní rok by za předpokladu naplnění negativního scénáře mohla přesáhnout až 10 %. Nejde jen o primární vliv cen energií, ale především pak i o druhotné dopady, kdy firmy a podnikatelé by, podobně jako ve druhé polovině loňského roku, musely přenášet minimálně část zvýšených nákladů do koncových cen. Při předpokladu mírnějších dopadů (substituce LNG apod., jen snížení dodávek z Ruska apod.), by průměrná inflace mohla letos dosáhnout 8-9 %.

Dopad na trh práce

Případný návrat většího počtu ukrajinských pracovníků do jejich země by zvýšil napětí na českém trhu práce a zvýšil by tlaky na růst mezd. Ke konci roku 2020 bylo evidováno na úřadech práce v Česku téměř 160 tisíc osob s ukrajinským občanstvím.

Dopad na českou měnovou a fiskální politiku

Slabší koruna a vyšší ceny surovin (ropa, plyn, železná ruda, pšenice, ...) povedou k vyšší inflaci v nejbližších měsících a oddalují okamžik, kdy inflace začne klesat. Česká národní banka tak bude čelit novému dilematu, do jaké míry reagovat na zvýšenou inflaci dalším výrazným zvýšením úrokových sazeb. Z pohledu reálné aktivity totiž povedou případné potíže s dodávkami vstupů a zhoršený nákupní sentiment českých firem a domácností ke zpomalení růstu české ekonomiky.

Pro fiskální politiku mohou být vedle materiální a vojenské pomoci Ukrajině dodatečnou zátěží také výdaje na pomoc případným uprchlíkům z Ukrajiny (což mohou být primárně spíše ženy s dětmi). Hlavní položkou zvyšující deficit bude nižší růst ekonomiky a vyšší výdaje spojené s kompenzací dopadů vyšších cen energií.

Odstřižení Ruska od systému SWIFT

Jednou z položek, které se objevují ve výčtu potenciálních sankcí, je odstřižení Ruska od SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication). Jde o systém pro mezinárodní platební styk, který používá cca 11 tisíc finančních institucí. Jednoduše řečeno, bez SWIFTu by bylo Rusko odstřižené od mezinárodního platebního systému = nemohlo by přijímat ani odesílat platby z a do zahraničí. Odstřižení od SWIFT znamená také odstřižení Ruska od plateb za ropu, plyn a rudy. A Rusko vyhrožuje celkem logicky = odstřižení Evropy od dodávek komodit.

SWIFT sídlí v Belgii, představenstvo má 25 členů. 11 členů je z EU + 2 z UK a 2 Švýcarsko. A jeden Rus. Má Rusko nějaké alternativy k SWIFT?

- 1) ruský SPFS, který začalo vyvíjet právě jako alternativu k SWIFT, zapojeno je cca 400 finančních institucí, ale především ruských a má výrazné kapacitní omezení;
  - 2) pomocnou ruku může podat čínský CIPS (také budován jako alternativa k SWIFT);
  - 3) dodejme ještě kryptoměny. Ty ale mají vysokou volatilitu a také kapacitní omezení.
  - 4) bankovní systémy - případně s pomocí domácích veřejných institucí podpory exportu - se mohou snažit aspoň po jistou dobu "imitovat" SWIFT tím, že vývozcům jako dočasnou náhradu příjmu za vývoz poskytnou v příslušné výši dodavatelské exportní úvěry (zajištěné pohledávkami exportérů za protistranami). Je ale otázka, do jaké míry (a na jak dlouho) budou banky ochotny takovéto úvěry poskytovat i s ohledem na nutnost nepřekračovat příslušné regulatorní limity.
- Plnohodnotná náhrada SWIFTu ale neexistuje.

Dopady omezení dodávek ruského plynu do Evropy

Byla by to taková rána pro Evropu, kdyby Rusko přestalo posílat plyn do Evropy? Dodávky plynu z Ruska do Evropy byly na minimech (z let 2015-2020) celou druhou polovinu loňského roku. Letos jsou dokonce na polovině normálu a pod přechodnými minimy. Pokles je vidět v cenách plynu. A plyn by byl výrazně dražší, kdyby nebylo LNG. Vzpomeňte si, že na konci loňského roku se plyn obchodoval i za více než 150 EUR/MWh. Pokles přišel poté, co se objevily lodě s LNG mířící do Evropy. V letošním lednu tak Evropu zachraňuje dovoz LNG, který nyní zcela kompenzuje pokles dovozu plynu z Ruska v letošním roce. Z Ruska i přes pokles stále proudí 1800 mil. kubíků týdně, což je asi pětina celkových dovozů.

Pokud by dodávky ruského plynu byly zastavené/omezené krátkodobě, EU by už do léta přežila díky zvýšenému dovozu LNG a zásobám (zvláště pokud zima bude i nadále spíše mírná). Ty jsou nyní na tři až čtyři týdny spotřeby. Případně s řízeným snížením spotřeby plynu v průmyslu. Je potřeba počítat s nerovnoměrnými dopady na jednotlivé země EU. Což se může řešit redistribucí na fiskální úrovni, ať už na lokální úrovni nebo v rámci EU.

Nahrazení delšího výpadku ruského plynu naráží na limity dovozu LNG. Především na straně nabídky. Například globální kapacita na zkapalnění nemá už téměř žádné rezervy, podobně není volná kapacita lodí. Celkově do Evropy loni z Ruska přiteklo zhruba 160-170 mld. kubíků plynu, což odpovídá asi třetině globálního obchodu s LNG.

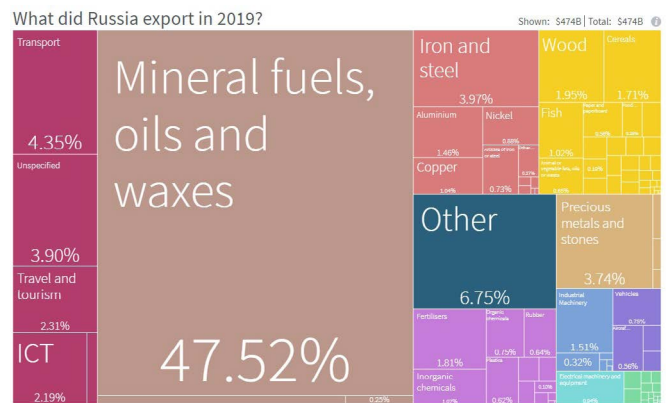
Dále většina dodávek LNG do Asie je definována dlouhodobými kontrakty. Navíc infrastruktura není postavena na 100% dodávkách plynu ze západu na východ Evropy. Takže déle trvající omezení dodávek plynu z Ruska se bez omezení spotřeby neobejde. A výpadek se neobejde bez zvýšení cen energií.

Jaké jsou další možnosti? Například některé plynové elektrárny mohou pálit místo plynu ropu. Německo může pozastavit zavírání jaderek. Relativně nejjednodušeji můžeme nahradit plyn zvýšenou produkcí elektřiny z uhlí. Využití uhelných elektráren v EU v posledních letech kleslo z dřívějších úrovní mezi 50-60% na 30-40%. Kdyby se jejich využití vrátilo zpět, mohlo by to nahradit zhruba polovinu produkce elektřiny z plynu, tedy asi 10% jeho celkové spotřeby. Tento trend už nyní v podstatě probíhá, když v posledních několika měsících produkce z uhlí prudce roste. Otázkou je především dostupnost černého uhlí, jehož je Rusko také významným exportérem. Jako poslední se mohou omezit dodávky do nejvíce energetických náročných odvětví.

V jakém stavu je Ruská ekonomika?

Podle odhadů sankce po anexi Krymu měla na ruskou ekonomiku negativní dopad: snížení HDP o 1-1,5% krátkodobě, dlouhodobě -9%.

Ruská ekonomika je výrazně závislá na příjmech z přírodních zdrojů, které tvoří cca 13% HDP. Více než třetina příjmů státního rozpočtu je závislá na ropě a plynu.

Zdroj: Atlas of Economic complexity

Během anexie Krymu byl pod výrazným tlakem rubl, centrální banka musela intervenovat a Rusku rychle klesaly devizové rezervy. K tomu přidejme pokles cen ropy na polovinu. Aktuálně je Rusko lépe připraveno na finanční a ekonomické dopady: Rusko doplnilo devizové rezervy na 600 mld. USD, tedy cca 40% HDP. Národní fond bohatství se díky vysokým příjmům z komodit podařilo navýšit na 12% HDP. Státní rozpočet je nadále extrémně závislý na příjmech z fosilních paliv: plyna a ropa tvoří polovinu příjmů. Cena ropy nad 44 USD za barel je pro rozpočet dostačující, aktuálně je cena více než dvojnásobná.

Nejdůležitějším obchodním partnerem zůstává EU. EU odebírá polovinu ruských vývozů, Čína jako druhý největší obchodní partner jen 14%. Vývozy z EU do Ruska tvoří naopak jen 5% z celkových vývozů EU.

David Navrátil, Radek Novák, Tereza Hrtúsová, Petr Bártek

EU dotace a financování

Lidstvo se neustále vyvíjí a modernizuje. Věda jde kupředu, a spolu s ní i zvyšování komfortu a řešení problému. A spolu s tím kráčí ruku v ruce velký negativní dopad – odpad. Doprovází každou naši činnost. Část dokážeme bez větších problémů likvidovat, ale mnohý ekologicky odstranit prakticky nejde.

CIRKULÁRNÍ EKONOMIKA – VELKÉ TÉMA NOVÉHO PROGRAMOVÉHO OBDOBÍ

Směrnice na zákaz plastových kelímků a podobné snahy nemusí občas dosáhnout kýženého úspěchu. Mnohý odpad je přitom recyklovatelný, ale kde není dostatečná pobídka, tam může chybět i snaha takovýto odpad třídit a vracet k novému zpracování.

Není to však jen odpad z domácností. V širším slova smyslu je totiž pod pojem odpad zařazený i odpadní materiál vzniklý v rámci výroby. Právě na jeho eliminaci formou znovuvyužití se tzv. cirkulární ekonomika zaměřuje, a to například prostřednictvím dotací v rámci Národního plánu obnovy.

V krátkodobém horizontu, snad již v březnu 2022, očekáváme první výzvu na tuto oblast ze zmíněného programu. Sice se ještě ladí některé podrobnosti, nicméně rámcovou představu o této dotační výzvě již lze potenciálním zájemcům představit.

Cílem podpory bude urychlení přechodu na oběhové hospodářství v České republice, předcházení vzniku odpadního materiálu, navýšení recyklační infrastruktury a omezení plýtvání druhotnými surovinami, zvýšení obsahu recyklovaných materiálů ve výrobcích a v neposlední řadě zvýšení surovinové bezpečnosti České republiky.

Program je zaměřen na zpracování odpadních materiálů (ne odpadů, tj. materiálů již zařazených jako odpad [dle vyhlášky 8/2021 Sb., o Katalogu odpadů a posuzování vlastností odpadů](#)) - výjimkou jsou stavební odpady a vlastní odpady žadatele. Zpracování ostatních druhů odpadů bude podpořeno z nového Operačního programu Životní prostředí.

Dotace je určena podnikatelům bez rozdílu velikosti a projekty bude možné realizovat na celém území ČR, tedy i v Praze. Dotace přitom dosáhne minimálně 40 %, v jednání je pak i 10%

bonus pro malé a střední podniky. Podporovanými aktivitami budou:

- Zavádění inovativních technologií k získávání druhotných surovin v kvalitě vhodné pro další využití v průmyslové výrobě např. z použitého papíru, skla, kovů, pneumatik, textilu, plastů, stavebních a demoličních odpadů, vedlejších energetických produktů a řady dalších výrobků s ukončenou životností
- Zavádění inovativních technologií, kterými se budou z použitých výrobků získávat efektivním způsobem druhotné suroviny
- Zavádění inovativních technologií na výrobu produktů zhotovených z druhotných surovin, včetně náhrad primárních zdrojů druhotnými surovinami, tam kde je to ekonomicky výhodné.

Možná podoba projektu: Střední firma z Olomouckého kraje zajišťující recyklaci stavebního a demoličního odpadu

Profil investice

- Cena recyklační linky: 50 mil. Kč bez DPH
- Dotace: 25 mil. Kč bez DPH

Přínosy investora

Finanční benefity: a) úspora nákladů na vstupní materiály; b) úspora nákladů za likvidaci odpadního materiálu.

Nefinanční benefity: a) posílení ESG společnosti instalací technologií šetrných k životnímu prostředí; b) snížení spotřeby nového vstupního materiálu; c) úspora při dopravě materiálu má pozitivní dopad na snížení uhlíkové stopy.

Erste Grantika Advisory, a.s.

Přehled vybraných dotačních výzev 2022

FOTOVOLTAIKA S AKUMULACÍ ENERGIE NÁRODNÍ PLÁN OBNOVY Datum příjmu žádosti bude upřesněno 03. 2022	ÚSPORA VODY V PODNICÍCH NÁRODNÍ PLÁN OBNOVY Datum příjmu žádosti bude upřesněno 03. 2022	CIRKULÁRNÍ ŘEŠENÍ V PODNICÍCH NÁRODNÍ PLÁN OBNOVY Datum příjmu žádosti bude upřesněno 03. 2022	ELEKTROMOBILITA PRO PODNIKATELE NÁRODNÍ PLÁN OBNOVY Datum příjmu žádosti bude upřesněno 03. 2022	TREND TECHNOLOGIÍ LÍDRŮ Datum spuštění bude upřesněno 1. Q 2022	INOVAČNÍ VOUCHERY Průběžně otevřená výzva 31. 12. 2022	FOTOVOLTAIKA S AKUMULACÍ ENERGIE NÁRODNÍ PLÁN OBNOVY Podat žádost do: 31. 5. 2022
Instalace nových fotovoltaických elektráren s max. výkonem 1 MWp na střechy, s možností pořízení baterií. Poměr vlastní spotřeby a distribuce do sítě není výzvou limitován.	Znovuvyužití vlastní odpadní vody ve výrobních i nevyrobních procesech podniku: procesy optimalizace, opětovné využívání provozní vody, snižování ztrát, zlepšení infrastruktury.	Zpracování odpadních materiálů (nezařazených v katalogu) a navíc i stavební odpady a vlastní odpady žadatele. Zpracování ostatních druhů odpadů bude podpořeno z OPŽP.	Požízování elektromobilů či nákup automobilů na vodík, vč. výstavby nevěřejných dobijecích/plnicích stanic.	Osobní náklady (včetně případných stipendií pro studenty), na smluvní výzkum, cestovné, ale také všechny materiál a komponenty potřebné pro práci na projektu, či nepřímé náklady (nájemné), odpisy.	Poradenské a expertní služby v oblasti inovací od akreditovaných laboratoří (např. certifikace nového produktu).	Novinky v očekávané výzvě: - Pouze instalace FVE na střechu - Dotace max. 50 % dle instalovaného výkonu v kW (1 žádost max. 1 MWp) - Výpočet dotace obdobný jak u programu RES+ - Minimální výkon FVE nestanoven - Nutné doložit budoucí připojení do distribuční sítě - Potřeba mít vyjasněné majetkoprávní vztahy k nemovitosti

Výzva je určena pro malé, střední i velké podniky. Podpora projektů z celé ČR, vč. Prahy.

Doplnění

Statistické okénko

Vybrané ukazatele strategie Evropa 2020: Zaměstnanost; Investice do VaV; Emise skleníkových plynů (cílem EU je 80 %); Podíl energie z OZE; Podíl vysokoškolsky vzdělaných; Počet osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením (kumulativně od roku 2008, cílem je snížit jejich počet v EU o 20 mil.). Zdrojem dat je Eurostat. Pro více informací navštivte goo.gl/2Buxd9

Klíčové ekonomické ukazatele

	Zaměstnanost (20-64 let; %)				Investice do VaV (% HDP)				Emise skleníkových plynů (1990=100)			
	2018	2019	2020	Cíl	2018	2019	2020	Cíl	2015	2016	2017	2018
Belgie	69,7	70,5	70,0	73,2	2,86	3,17	3,52	3,00	82,8	82,0	82,1	82,7
Německo	79,9	80,6	80,0	77,0	3,11	3,17	3,14	3,00	73,8	74,2	73,2	70,4
Estonsko	79,5	80,2	78,8	76,0	1,42	1,63	1,79	3,00	45,2	49,0	52,3	50,0
Irsko	74,1	75,1	73,4	69,0	1,17	1,23	1,23	2,00	109,6	113,3	113,3	113,6
Řecko	59,5	61,2	61,1	70,0	1,21	1,27	1,49	1,20	93,0	89,7	93,6	90,8
Španělsko	67,0	68,0	65,7	74,0	1,24	1,25	1,41	2,00	119,8	116,5	121,5	119,7
Francie	71,3	71,6	71,4	75,0	2,20	2,19	2,35	3,00	85,3	85,4	86,4	83,1
Itálie	63,0	63,5	62,6	67,0	1,42	1,47	1,54	1,53	86,3	85,8	85,1	84,4
Kypr	73,9	75,7	74,9	75,0	0,62	0,74	0,85	0,50	142,0	151,0	155,8	153,8
Lotyšsko	76,8	77,4	77,0	73,0	0,64	0,64	0,70	1,50	43,4	43,6	43,9	46,0
Litva	77,8	78,2	76,7	72,8	0,94	1,00	1,17	1,90	42,6	42,8	43,2	42,6
Lucembursko	72,1	72,8	72,1	73,0	1,17	1,16	1,13	2,30	88,7	88,0	90,9	94,2
Malta	75,5	76,8	77,4	70,0	0,57	0,57	0,66	2,00	94,2	83,8	93,5	96,1
Nizozemsko	79,2	80,1	80,0	80,0	2,14	2,18	2,29	2,50	91,6	91,6	90,8	88,6
Rakousko	76,2	76,8	75,5	77,0	3,09	3,13	3,22	3,76	101,6	103,1	106,2	102,7
Portugalsko	75,4	76,1	74,7	75,0	1,35	1,40	1,58	2,70	118,0	115,3	123,8	118,9
Slovinsko	75,4	76,4	75,6	75,0	1,95	2,05	2,15	3,00	90,2	94,7	93,5	94,4
Slovensko	72,4	73,4	72,5	72,0	0,84	0,83	0,92	1,20	57,0	57,7	59,3	59,2
Finsko	76,3	77,2	76,5	78,0	2,76	2,80	2,94	4,00	79,1	83,2	79,6	81,4
Bulharsko	72,4	75,0	73,4	76,0	0,76	0,84	0,86	1,50	60,9	58,5	60,9	57,2
Česko	79,9	80,3	79,7	75,0	1,90	1,93	1,99	1,00	65,1	66,1	65,6	64,8
Dánsko	77,5	78,3	77,8	80,0	2,97	2,93	3,03	3,00	70,7	73,7	70,7	70,7
Chorvatsko	65,2	66,7	66,9	62,9	0,97	1,11	1,27	1,40	75,6	76,2	78,7	75,2
Maďarsko	74,4	75,3	75,0	75,0	1,51	1,48	1,62	1,80	65,0	65,5	68,3	67,8
Polsko	72,2	73,0	73,6	71,0	1,21	1,32	1,39	1,70	82,7	84,6	87,7	87,4
Rumunsko	69,9	70,9	70,8	70,0	0,50	0,48	0,47	2,00	47,1	46,3	47,4	46,8
Švédsko	82,4	82,1	80,8	80,0	3,32	3,39	3,51	4,00	77,1	77,0	76,5	75,3
EU	72,4	73,1	72,4	75,0	2,19	2,23	2,32	3,00	80,2	80,3	81,0	79,3
UK	78,7	79,3	n/a	n/a	1,73	1,76	n/a	n/a	66,9	63,8	62,7	61,6

	Podíl energie z OZE (%)				Vysokoškolsky vzdělaní (30-34 let; %)				Chudoba (rozdíl od 2008; tis. os.)			
	2018	2019	2020	Cíl	2018	2019	2020	Cíl	2018	2019	2020	Cíl
Belgie	9,5	9,9	13,0	13	47,6	47,5	47,8	47,0	53	3	-42	-380
Německo	16,7	17,3	19,3	18	34,9	35,5	36,3	42,0	-1092	-2098	3399	n/a
Estonsko	30,0	31,7	30,1	25	47,2	46,2	44,3	40,0	27	27	16	n/a
Irsko	10,9	12,0	16,2	16	56,3	55,4	58,1	60,0	-24	-36	-10	-200
Řecko	18,0	19,6	21,7	18	44,3	43,1	43,9	32,0	302	116	-2	-450
Španělsko	17,0	17,9	21,2	20	42,4	44,7	44,8	44,0	1261	979	1598	-1400
Francie	16,4	17,2	19,1	23	46,2	47,5	48,8	50,0	-106	-30	516	-1900
Itálie	17,8	18,2	20,4	17	27,8	27,6	27,8	26,0	1360	306	:	-2200
Kypr	13,9	13,8	16,9	13	57,1	58,8	59,8	46,0	25	14	7	-27
Lotyšsko	40,0	40,9	42,1	40	42,7	45,7	49,2	34,0	-197	-222	-250	-121
Litva	24,7	25,5	26,8	23	57,6	57,8	59,6	48,7	-116	-176	-218	-170
Lucembursko	8,9	7,0	11,7	11	56,2	56,2	62,2	66,0	47	50	53	-6
Malta	7,9	8,2	10,7	10	34,7	38,1	39,7	33,0	8	16	15	-6,56
Nizozemsko	7,4	8,9	14,0	14	49,4	51,4	54,0	40,0	400	380	329	-100
Rakousko	33,8	33,8	36,5	34	40,7	42,4	41,6	38,0	-187	-227	-169	-235
Portugalsko	30,2	30,6	34,0	31	33,5	36,2	39,6	40,0	-535	-543	-721	-200
Slovinsko	21,4	22,0	25,0	25	42,7	44,9	46,9	40,0	-34	-68	-52	-40
Slovensko	11,9	16,9	17,3	14	37,7	40,1	39,7	40,0	-239	-234	-313	n/a
Finsko	41,2	42,7	43,8	38	44,2	47,3	49,6	42,0	-17	-62	-40	n/a
Bulharsko	20,6	21,5	23,3	16	33,7	32,5	33,3	36,0	-1106	-1121	-1189	-260
Česko	15,1	16,2	17,3	13	33,7	35,1	35,0	32,0	-302	-260	-323	-100
Dánsko	35,2	37,0	31,6	30	48,7	49,4	49,8	40,0	86	52	32	-22
Chorvatsko	28,0	28,5	31,0	20	34,1	33,1	34,7	35,0	-313	-383	-408	n/a
Maďarsko	12,5	12,6	13,9	13	33,7	33,4	33,2	34,0	-908	-986	-1093	-450
Polsko	14,9	15,4	16,1	15	45,7	46,6	47,0	45,0	-4516	-4800	-5061	-1500
Rumunsko	23,9	24,3	24,5	24	24,6	25,8	26,4	26,7	-2755	-3041	-3242	-580
Švédsko	53,9	55,8	60,1	49	51,8	52,5	52,2	45,0	293	390	318	n/a
EU	19,1	19,9	22,1	n/a	39,4	40,3	41,0	40,0	-8582	-11952	-6515	n/a
UK	11,1	12,3	n/a	15	48,8	50,0	n/a	n/a	1054	n/a	n/a	n/a

Tato publikace je považována za doplňkový zdroj informací našim klientům i nejširší veřejnosti. Na informace uvedené v ní nelze pohlížet tak, jako by šlo o údaje nezvratné a nezměnitelné. Publikace je založena na nejlepších informačních zdrojích dostupných v době tisku. Použité informační zdroje jsou všeobecně považované za spolehlivé, avšak Česká spořitelna, a.s. ani její pobočky či zaměstnanci neručí za správnost a úplnost informací. Autoři považují za slušnost, že při použití jakékoliv části tohoto dokumentu, bude uživatelem tento zdroj uveden.

Některé obrázky použité v této publikaci pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise a www.pixabay.com.

Vydáváno pod evidenčním číslem Ministerstva kultury ČR: MK ČR E 16338, ISSN on-line: 1801-5042, ISSN tisk: 1801-5034.